

10. søndag efter Trinitatis d. 16. august 2020

Salmer:

725: Det dufter lysegrønt af græs

29: Spænd over os dit himmelsejl

69: Du fødtes på jord

2: Lov den Herre

Prædikentekst: Matthæusevangeliet 11,16-24

Jesus sagde: »Men hvad skal jeg sammenligne denne slægt med? Den ligner børn, der sidder på torvet og råber til de andre: Vi spillede på fløjte for jer, og I dansede ikke; vi sang klagesange, og I sørgede ikke. For Johannes kom, han hverken spiste eller drak, og folk siger: Han er besat. Og Menneskesønnen kom, han både spiser og drikker, og folk siger: Se den frådser og dranker, ven med toldere og syndere!« Dog, visdommen har fået ret ved sine gerninger. Da begyndte Jesus at revse de byer, hvor de fleste af hans mægtige gerninger var sket, fordi de ikke havde omvendt sig: »Ve dig, Korazin! Ve dig, Betsajda! For hvis de mægtige gerninger, der er sket i jer, var sket i Tyrus og Sidon, havde de for længst omvendt sig i sæk og aske. Derfor siger jeg jer: Det skal gå Tyrus og Sidon tåleligere på dommens dag end jer. Og du, Kapernaum, skal du ophøjes til himlen? I dødsriget skal du styrtes ned! For hvis de mægtige gerninger, der er sket i dig, var sket i Sodoma, havde den stået den dag i dag. Derfor siger jeg jer: Det skal gå Sodomias land tåleligere på dommens dag end dig.«

De to tekster, som hører til den her søndag, 10. søndag efter Trinitatis, handler på en måde begge om, hvordan det er at være en profet. En profet var en udsending fra Gud. En person, som Gud talte særligt til, og som Gud brugte til at give budskaber til mennesker. Det har nok ikke været verdens letteste job. Dels ville Gud nogle gange have, at profeterne skulle gøre nogle mærkelige ting for med deres liv at vise noget om Gud. En skulle gifte sig med en prostitueret for at vise noget om Guds barmhjertige og tilgivende kærlighed til alle. En skulle dyste mod nogle andre profeter fra en anden gud i et slags profet-battle, hvor det gjaldt om at få ens gud til at tænde ild i et bål. En skulle gå til en stor by i et naboland og bede mennesker om at holde op med at gøre ondt og begynde at tro på Gud.

Så hvis Gud skrev stillingsopslag for profeter, kunne der nok stå noget med, at man skulle være klar til et omskifteligt liv, klar til at gøre mærkelige ting, og klar til at mennesker havde mange forskellige meninger og holdninger til det, man sagde og gjorde. Man skulle være klar til at møde modstand og klar til selv til tider at miste modet.

Ezekiel fra Det Gamle Testamente var én af profeterne. Han kom både med mørke ord om dom og med trøstende ord om håb til israelitterne. I den bid, vi hørte tidligere i gudstjenesten, er Gud i gang med at sige til ham, at han skal sige nogle ord om dom. Han skal advare israelitterne om undergang. Og så fortæller Gud ham, hvordan det skal gå med den advarsel om dom og undergang, som han skal fortælle:

”For dem er du som en, der synger om elskov med dejlig stemme til smuk musik; de hører på dine ord, men de handler ikke efter dem.”

Med andre ord, de vil lytte til Ezekiels advarende og dystre ord om dom og ødelæggelse og synes det lyder som en skøn popsang om elskov, sex, kram og kærlighed for evigt. De vil nyde den skønne måde, han udtaler ordene på, de vil blive berørt af den glød, han har i stemmen, og de vil synes, det er ret fantastisk, at en mand kan være så grebet af sit budskab.

Og så vil de gå hjem og leve videre, som de altid har gjort.

Og Ezekiel vil stå måbende tilbage. Han havde jo nok forventet modstand. Måske endda forfølgelse. Eller at folk ville være ligeglade. Som hvis en politiker stiller sig op og holder en 1. maj tale eller en grundlovstale og alle bare fokuserer på deres egen snak, deres mobil og deres fadøl. Eller når en skolelærer begynder at undervise og kan se eleverne gemme sig bag deres skærme eller være optaget af at sende beskeder til hinanden. Det er nok forventeligt indimellem, også for en profet. Men at folk ville misforstå ham så grundlæggende eller være så upåvirkede af hans advarende ord, det havde han ikke regnet med. Og han har igen undret sig over, hvad det dog er for en mærkelig opgave fra Gud, han har sagt ja til.

I den tekst fra Det Nye Testamente, som vi også har hørt, møder vi andre og måske mere klassiske reaktioner på en profet. I første omgang lyder det lidt som en mærkelig historie med nogle børn, der

leger, råber, spiller på fløjte og danser. Det gjorde børn ofte på Jesu tid i Mellemøsten. De efterlignede de voksne. Nogle af børnene leger bryllup, hvor man spiller på fløjte og spiller op til dans. En glædesdans og en glædesfest. Men de andre børn vil ikke danse og lege med. De vil hellere lege begravelse, hvor man synger klagesange, og hvor grædekoner spreder deres tårer. En sørgelig sang til en sørgelig begivenhed. Men den første gruppe børn vil ikke sørge og lege med. Børnene er altså uenige med hinanden, de vil ikke lytte til og bøje sig for hinandens ønsker.

Denne slægt, Jesu samtid, ligner nok ikke direkte de spillende børn. Men det er scenen som helhed, Jesus bruger. Billedet med at nogle ikke kan få andre til at følge sig og bøje sig for det, de vil.

Sådan er det også at være profet. Man vil møde modstand og folk vil absolut ikke være enig i det, man siger, nærmest lige meget hvad man siger.

”For Johannes kom, han hverken spiste eller drak, og folk siger: Han er besat.”

Jesus taler om Johannes Døberen, en slags forløber for Jesus, som skulle gøre mennesker klar til at møde Jesus, Guds søn. Johannes Døberen talte om dom og ville have folk til at omvende sig og bede om tilgivelse for deres synder. Han lyder som en klassisk gammeltestamentlig profet, når det fortælles om ham, at han gik i tøj lavet af kamelhår med et bælte om livet, levede af græshopper og vildhonning og mest opholdt sig i de øde egne. Han lyder vild og farlig. Han ville døbe folk og vaske dem rene for deres synder, give dem en frisk start på livet og på troen. Han har sikkert også fastet ind i mellem og holdt sig fra mad og drikke for bedre at kunne lytte til Gud.

Med andre ord, han lyder lidt ekstrem. Det gør han i vores ører, og det gjorde han også for de mennesker, som levede i Israel for 2000 år siden. Folk synes, han er vanvittig, lidt for meget, måske endda besat af en ond ånd. Nogle lyttede til ham og lod sig døbe, men langt de fleste holdt sig væk. Den profet, den gudsmænd var ikke noget for dem. Han var for mørk. Han var for dystert.

Jesus fortsætter: ”Og Menneskesønnen kom, han både spiser og drikker, og folk siger: Se, den frådser og dranker, ven med toldere og syndere.”

Nu taler Jesus om sig selv. Han kalder sig selv Menneskesønnen. Hvis mange mennesker syntes Johannes Døbereren var for mørk og dyster og skræmte mennesker væk med sine ord om dom og synd, så skulle man da tro, at mange ville være mere til Jesus. For han tog med til fester. Han lavede vand om til vin. Han spiste og drak. Han skræmte ikke helt så ofte folk med hårde og dømmende ord, selvom han også havde sine hårde og direkte stunder, som de domsord, teksten slutter af med. Han ville være ven med alle. De fattige. De syge. De dæmonbesatte. De udstødte. De fremmede. De prostituerede. Landsforræderne. Skatteopkræverne. Alle. Han var og er et billede på Guds favnende kærlighed.

Jesus var mere end en profet, han var Guds søn. Men han erfarer også det, som en profet så ofte erfarer. Folk er utilfredse med det, han siger. Du er for åben og kærlig. Du er for inviterende og indbydende. Du er for tilgivende og barmhjertig. Du er for glad og festende. Dig kan vi ikke tage seriøst, du har ikke forstået livets dybe lag, du har ikke forstået, at der må være konsekvenser for det, man har gjort forkert, at der må kaldes til ordentlighed og respekt, at der er andet i livet end fest og glæde og kærlighed.

Jesus mødte også masser af modstand.

Hvad vil de her to tekster sige til os i dag? Ja, på en måde er det let at afvise dem som irrelevante og ubrugelige. For ingen af os er profeter på samme måde som Ezekiel eller Johannes eller Guds søn som Jesus.

Men vi er alle tilhørere. Vi er under tiltale. Gud vil os noget. For godt nok taler Gud ikke så ofte til os gennem profeter, men det betyder ikke, at han ikke taler til os. Han taler til os gennem ord fra salmer, gennem liturgien til en gudstjeneste, gennem andre mennesker, gennem sin Ånd, som virker og bor i os. Gennem glæden ved at være i naturen eller ved at se høsten komme i hus. Først og fremmest taler han dog til os gennem Bibelen. Det er let at finde steder i Bibelen, som er gribende smukke. Salmernes Bog og Højsangen er fyldt med smuk poesi og flotte ord om kærlighed, tro og liv. Mange af de ting, som Jesus siger, er indlysende sande og usædvanligt velformulerede.

Ligesom Ezekiels tilhørere kan vi godt blive fristede til at blive så begejstrede over de smukke ord, at vi glemmer, at de også har en tiltale til os, at de vil os noget. Bibelen vil os noget. Gud vil noget

med os gennem Bibelen. Han vil trække os i bestemte retninger. I retning af kærlighed, sandhed og tro. I retning af håb, trøst og tillid. Og så vil han have os til at indse bestemte ting om os selv:

At vi er skabte og værdifulde. Hver enkelt af os er unik i Guds øjne og har stor værdi lige fra det øjeblik, vi bliver undfanget til det øjeblik, vi tager vores sidste åndedræt.

For det andet, at vi er faldne og sårede. Vi lever så langt fra op til Guds idealer for et godt menneskeliv, og indimellem ødelægger vi det for hinanden. Det gør ondt på andre og os selv.

For det tredje, at vi er tilgivne. At Gud på grund af Jesu død og opstandelse er en nådig Gud, som tilgiver os og giver os nye livsmuligheder helt frit. Endda mulighed for et liv efter døden.

For det fjerde, at vi er i Guds stærke hænder gennem alt, hvad der sker. Gud forlader og svigter os aldrig om så alle andre gør, og om vi mister tiltro til os selv.

Bibelen vil os noget. Gud kalder og former os igennem Bibelen, som han gjorde det gennem sine profeter, og det er afgørende, hvordan vi reagerer på det kald og den formning.

Menneskemasserne afviste både Jesus og Johannes. De gad ikke høre på dem. Hvis de talte for mørkt og dømmende, var det træls. Hvis de talte for lyst og kærligt, var det irriterende. I virkeligheden havde de nok bare ikke lyst til at lytte til personer, som ville have dem til at forandre sig, personer, som ville noget med dem, og kaldte dem til at gå i bestemte retninger.

Johannes og Jesus stod for lidt forskellige ting. De vægtlagde hver en side af teologien og den kristne tro. Bibelen vil både forme os personligt, men også vores teologi, vores kristendom, ja, vores tro. Den er ikke enkel og uden nuancer og spændinger, men rummer mange facetter, som det kan tage år helt at få styr på, hvis vi da nogensinde gør det.

Johannes forkyndte dom og kaldte til omvendelse. Han fortalte klart, at der er noget i vejen med os, og at vi, ofte, har brug for en ny start og brug for tilgivelse fra Gud. Det er en vigtig del af en sand kristen tro.

Jesus var nogle gange en modsætning til Johannes og tog til fester, var glad, spiste og drak. Han minder os om, at glæde og fest også er en vigtig del af en sand kristen tro. En kristen tro, som udelukkende er mørk og dyster, har glemt noget meget vigtigt. Nemlig glæde og fest.

Både Johannes og Jesus var desuden klare i mælet og satte grænser for, hvad der er sandt og falskt. De kaldte tingene ved deres rette navn og kunne begge virke hårde. De minder os om, at klar og tydelig tale og jagten på Sandheden med stort S er en vigtig del af en sand kristen tro.

Samtidig var Jesus så utrolig åben og favnende. Alle blev inviteret, han tog imod alle og minder os klart om, at vi som kristne og som kirke skal være åbne for alle. Gud er for alle. Gud vil have med alle mennesker at gøre. Han vil forme os alle. Det er en vigtig del af en sand kristen tro.

Jesus levede sit liv i daglig bøn og tak til sin himmelske far. Han lærte sine disciple at bede og han lærte dem at sige tak til Gud. Bøn og taknemmelighed er en vigtig del af en sand kristen tro.

Så Gud vil noget med os, Bibelen vil noget med os den, den kalder på os og vil forme os ligesom en profet gør, og vi må hver især overveje vores svar. Og så må vi også lade Gud og Bibelen åbne os for den kristne tros mange nuancer og forskellige sider.